

Valtioneuvoston asetus eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista

Vammaisfoorumi kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto asetuksesta eräiden tuotteiden esteettömyysvaatimuksista.

Asetuksen määritelmien lisäksi on tärkeä huomioida, että vammaisjärjestöjä on syytä osallistaa myös kansallisessa standardisointityössä. Edelleen on epäselvää, mikä taho saa vastuun standardisointityöstä Suomessa.

Vammaisfoorumi toivoo, että vastaava viranomainen saa tarpeelliset resurssit tiedottamiseen sekä neuvontaa, jotta yritykset saavat sen tiedon, jota he tarvitsevat toteuttaakseen esteettömyysdirektiivin velvoitteita. On keskeistä, että vastaava viranomainen pääsee aloittamaan pikimmiten tämän työn, jotta yrityksillä on mahdollisuus hakea tukea ja neuvoja jo varhaisessa vaiheessa.

Toimeenpanossa on huomioitava myös moniperustaisen välillisen syrjinnän vaara. Esimerkiksi vaatimuksia kielen ymmärrettävyydestä tulisi täsmentää lainsäädännössä, asetuksissa, esitöissä ja soveltamisohjeissa siten, että yrityksille tulee selväksi, että ohjeiden tulee vähintäänkin olla molemmilla kansalliskielillä (suomi, ruotsi). Sama vaatimus tulee ulottaa itsepalvelupäätteille ja muille tuotteille, jotka käyttävät äänestä tekstiin -funktioita, jotta ne toimisivat myös ruotsinkieliselle vähemmistölle.

Muita konkreettisia muutosehdotuksia:

1 § soveltamisala

" 194 a §:n mukaisesti asetusta ei sovelleta palveluja tarjoaviin mikroyrityksiin eikä laitteiden väliin siirtopalveluihin."

Vammaisfoorumi pitäisi tarkoituksenmukaisempana käyttää tässä kansallista mikroyrityksen määritelmää EU-määritelmän sijasta.

2 § Tiedonantovaatimukset kohtaan 1, tulee lisätä maininta moniaistisesta mahdollisuudesta. Mahdollisuus käyttää ja saada tietoa samanaikaisesti useamman kuin yhden aistikanavan kautta.

-2 § 1 mom. 2 kohtaan (...*esitetään tiedot selkeästi ja loogisesti jäsentäen...*) tulee lisätä: ... ja käyttäen selkokieliä ohjeita ja kuvatukea.

3 § Tuotteen käyttöliittymä ja toiminallisuus kohtaan 1, tulee lisätä maininta moniaistisesta mahdollisuudesta.

Henkilöiden välinen viestintä, sen hallinta, siihen liittyvien tietojen välittäminen sekä sen ohjaaminen ja orientaatio mukaan luettuina ovat käytössä tarvittaessa samanaikaisesti useamman kuin yhden aistikanavan kautta.

4 § Itsepalvelupäätteet

Itsepalvelupäätteiden sijoittelussa, opasteissa ja valaistuksessa tulisi huomioida seuraavat seikat: Itsepalvelupäätteiden sijaintien tiloissa tulee olla helposti löydettävissä ja päätteille tulee olla hyvät moniaistisesti vastaanotettavat opasteet.

Sijainnin ja laitteen toiminnallisuus tulee olla sellainen, että se mahdollistaa tietosuojan mukaisen käytön riippumatta käyttäjän henkilökohtaisista ominaisuuksista. Valaistuksen tulisi olla hyvä ja valaistuksen toteutuksessa on huomioitava myös häikäisyneosto.

4 § Itsepalvelupäätteet kohtaan 2 tulee lisätä maininta moniaistisesta mahdollisuudesta.

2) Ilmoitus tarvittaessa samanaikaisesti useamman kuin yhden aistikanavan kautta, kun käyttäjältä edellytetään oikea-aikaista vastausta.

9 § Lisävaatimukset tuotteiden pakkauksille ja ohjeille kohtiin 1 ja 5, tulee lisätä maininta moniaistisesta mahdollisuudesta. Lisäksi ohjeen tulee olla helposti löydettävissä riippumatta käyttäjän henkilökohtaisista ominaisuuksista.

1) Saatavilla tarvittaessa samanaikaisesti useamman kuin yhden aistikanavan kautta

5) Saatavilla tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja tarvittaessa samanaikaisesti useamman kuin yhden aistikanavan kautta.

-Lisäksi 9 § kohtaan 2 *...esittää tiedot selkeästi ja loogisesti rakentuen...* tulee lisätä: ... ja käyttäen selkokieliä ohjeita ja kuvatukea.

Valtioneuvoston asetus saavutettavuusvaatimuksista erälle digitaalisille palveluille

1 § Soveltamisala

"Asetusta sovellettaisiin digipalvelulain 3 a luvun mukaisten digitaalisten palvelujen tarjoamiseen. Asetusta ei sovellettaisi mikroyrityksiin. On kuitenkin kannatettavaa, että tämän asetuksen mukaiset saavutettavuusvaatimukset otettaisiin huomioon myös mikroyritysten tarjoamissa digitaalisissa palveluissa."

-Vammaisfoorumi pitää tarkoituksenmukaisempana käyttää tässä kansallista mikroyrityksen määritelmää EU-määritelmän sijasta.

2 § Tieto digitaalisen palvelun toiminnasta

"Liitteen I jakson III alakohdan b alakohdan ii mukaan tiedot on esitettävä ymmärrettävässä muodossa. Ymmärrettävyydellä tarkoitetaan, että samoja sanoja käytetään johdonmukaisesti tai että tiedot esitetään selkeästi ja loogisesti rakentuen, jotta älyllisesti kehitysvammaiset henkilöt voivat ymmärtää tiedot paremmin."

- Tässä olisi parempi käyttää "älyllisesti kehitysvammaiset" - käsitteen sijaan vain "kehitysvammaiset" - käsitettä yhteneväisesti muiden nyt annettavien asetusten kanssa. Lisäksi tulee kohtaan *...esittää tiedot selkeästi ja loogisesti rakentuen...* lisätä: ... ja käyttäen selkokieliä ohjeita ja kuvatukea.

-Lisäksi kiinnittäisimme huomiota siihen, että 2 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa s. 15 todetaan, että "Verkkosivustojen kohdalla olisi noudatettava WCAG-kriteereitä, jotka käytännössä edellyttävät, että käyttäjä voi vaikuttaa siihen, missä muodossa ottaa tiedon vastaan."

"Olisi noudatettava"-muotoilun sijaan tulisi käyttää velvoittavampaa muotoilua, kuten "noudatetaan" tai "on noudatettava" (WCAG-kriteereitä)".

3 § Lisävaatimukset rahoitus- ja pankkipalveluille

Kohtaan *"Tekstistä voidaan esimerkiksi tarjota yhteenveto, jonka voi ymmärtää 2. perusasteen koulutuksen perusteella. Vaihtoehtona on myös tarjota tekstile muita esitystapoja, kuten puhetta, kuvia, kaavioita tai viittomakieltä."* tulee lisätä "selkokieltä ja kuvatukea".

Valtioneuvoston asetus esteettömyysvaatimuksista sähköisen viestinnän palveluille ja audiovisuaalisiin sisältöpalveluihin pääsyn tarjoaville palveluille

1 § Soveltamisala

" 194 a §:n mukaisesti asetusta ei sovelleta palveluja tarjoaviin mikroyrityksiin eikä laitteiden välisiin siirtopalveluihin."

-Vammaisfoorumi pitää tarkoituksenmukaisempana käyttää tässä kansallista mikroyrityksen määritelmää EU-määritelmän sijasta.

2 § Palvelun toiminnasta annettavat tiedot

kohtaan 1, 4 ja 6 tulee lisätä maininta moniaistisesta mahdollisuudesta ja viittomakielellä.

1) tiedot on annettava saataville tarvittaessa samanaikaisesti useamman kuin yhden aistikanavan kautta ja viittomakielellä.

4) Tietosisältö on annettava saataville tekstimuodoissa, jotka soveltuvat sellaisten vaihtoehtoisten avustavien muotojen tuottamiseen, jotka voidaan esittää eri tavoin ja tarvittaessa samanaikaisesti useamman kuin yhden aistikanavan kautta ja viittomakielellä;

6) Tietoja on täydennettävä muun kuin tekstisisältönsä osalta esittämällä sisältö myös vaihtoehtoisessa muodossa ja viittomakielellä

-Lisäksi 2 § kohtaan 2 ..."johdonmukaisesti ja selkeästi" ... tulee lisätä: ... "ja käyttäen selkokiekisiä ohjeita ja kuvatukea".

-2 § 2 kohdassa käytetään käsitettä "vammaisille". Olisiko nyt annettavien asetusten yhteneväisyyden vuoksi syytä käyttää tässäkin käsitettä "kehitysvammaisen"?